

Ամեն. Պատրիարք Սրբազան Հայրը յուզուած եւ գրեթէ լալահառաջ, խօսեցաւ իր սրբաւորուի դամբանականներէն մին: Թուեց ու դրուատեց մի առ մի հանգուցեալին աւելի քան կիսադարեան ծառայութիւններն ու արժանիքները, շնորհելով մասնաւորաբար անոր անխոնջ ու ծառայասէր ոգին եւ Սուրբ Աթոռոյ շահերուն հանդէպ իր օրինակելի նախանծախնդրութիւնը: Եւ մաղթեց որ հանգուցեալին օրինակը գեղեցիկ դրոշի մը նըման միշտ կախուած միայ իրմով սգաւոր իր եղբայրներուն եւ միաբանակիցներուն դիմաց:

Յաւարտ Ս. Պատարագի, ժամը 11-ին, օտար եկեղեցական ներկայացուցիչներու եւ խուռն բազմութեան մը մէջէն հանգուցեալի մարմինը առաջնորդուեցաւ իր վերջին հանգիստին, Ս. Փրկիչ վանքին գերեզմանատունը, մօտիկն իր հօրեղբօր՝ Խաչատուր Վրդ. ձանսրգեանի:

Մարաշի Հայրենակցական Միութեան կողմէ գերեզմանատան մէջ խօսեցաւ ուսուցիչ Պ. Յարութիւն Այվազեանը, մատնանշելով իր հայրենակցին մէջ ծառայութեան ոգին եւ ջերմ նախանծախնդրութիւնը Ս. Աթոռոյ շահերուն: Թաղումէն վերջ ամբողջ Միաբանութիւնը Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ, իր ցաւակցութիւնը յայտնեց Նորին Ամենապատուութիւն Պատրիարք Ս. Հօր: Նոյնը րրին նաեւ Մարաշի Հայրենակցական Միութեան ներկայացուցիչները:

Պր մահը խոր ցաւ պատճառեց բոլոր զինքը հանցողիներուն, եւ մանաւանդ Ս. Աթոռոյ Հոգեւոր Պետին՝ որ անխոնջ գործակից մը կը կորսնցնէր յանձին Տ. Գէորգ Վրդ. ձանսգեանի, եւ Միաբանութեան՝ որ անոր դազաղին առջեւ ողբաց իր ամենէն թանկագին եւ նուիրեալ անդամներէն մին:

Խաղաղութիւն իր հոգիին:

Հ Ա Ն Գ Ի Ս Ս

ՈՍԿԱՆ ՊԷՅ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆԻ

Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութիւնը խոր ցաւով լսեց, Ս. Աթոռոյ այս երախտաւոր եւ պատուական բարեկամին մահը: Ոսկան Պէյ Մարտիկեան 1932-ին հրաւէր ստացաւ Թորգոմ պատրիարքէն գալու Ս. Աթոռ, հաւասարակշռելու համար վանքին ելմտական խախտած կացութիւնը: Սուրբ Աթոռը շատ բան կը պարտի այս պատուական հայուն եւ հանճարեղ ելեւմտագէտին, որուն կտրուկ կարգադրութեանց, ինչպէս նաեւ յառաջահայեաց ցուցմունքներուն շնորհիւ, կարելի եղաւ վերականգնել Ս. Աթոռոյ ելեւմտական կացութիւնը, որ այդ շրջանէն ի վեր կը շարունակուի կարելի արդիւնքներով: — Հանգուցեալը ունէր բացառիկ արժանիքներ, որոնցմէ դժբախտաբար շատ քիչ օգտուեցաւ հայ հասարակութիւնը: Ուղղամիտ, անաչառ, խիստ եւ պահպանողական էր, ինչպէս իր անձին այնպէս ալ ազգային հարցերուն նկատմամբ:

Ծնած է Երզնկա 1865-ին, իր նախնական ուսումը ստացած է նախ իր ծնընդավայրը ապա Պոլիս: Եղած է պաշտօնատար, Հանրային Պարտուց վարչութեան եւ գաւառներ շրջած իբր պաշտօնեայ, գրաւելով թուրք կառավարութեան վստահութիւնը:

1908-ին Օսմ. Սահմանադրութեան հռչակումէն վերջ, Ոսկան Պէյ, այլեւս ծանօթ թուրք բարձր շրջանակներու, Պոլիս կը փոխադրուի ելեւմտական ընդհ. քննիչի պաշտօնով:

1913-ին Ոսկան Պէյ կը դառնայ Թղթատարական նախարար, շնորհիւ այդ շրջանին պետական հարուածով մը իշխանութեան գլուխը եկող իթթիհատականներու հետ իր ունեցած բարեկամութեանը եւ անոնց իր նկատմամբ ունեցած վստահութեան :

Ազգային գործերուն իր մասնակցութիւնը բերած է Օսմ. Սահմանադրութենէն վերջ միայն : 1910-ին եղած է Քաղաքական Ժողովի անդամ եւ ունեցած ուշագրաւ գործունէութիւն՝ շնորհիւ իր բժախնդիր օրինապահութեան եւ խղճամիտ պարտաճանաչութեան : 1912-ին վերստին ընտրուած ըլլալով Քաղաքական Ժողովի անդամ, ջանացած է ազգային գործերու մատակարարութեան տալ եւրոպական հասկացողութիւն, օրակարգի մտած հարցերը ուսումնասիրուած ձեւով ներկայացնելու Ժողովին :

1914-ին, ընդհ. պատերազմի նախօրեակին, Ոսկան Պէյ հրաժարեցաւ իր պաշտօնէն, Թուրքիոյ պատերազմի մտնելուն հակառակողներէն մին ըլլալուն համար : Զինադադարին անցաւ Եւրոպա : Թուրքերը զինք բանիցս հրաւիրեցին պետական ծառայութեան, սակայն ինք մերժեց :

1920-ին գնաց Պաղտատ, Իրաքի նորակազմ պետութեան հրաւերով, կառավարութեան ելեւմուտքը եւ վարչութիւնը կարգաւորելու պաշտօնով : Բարձրօրէն զնահատուեցաւ, եւ Իրաքի կառավարութիւնը իրք երախտիք իր ծառայութեանց զինքը պատուեց Պէյ տիտղոսով : Իր այս պաշտօնը լրացնելէն վերջ, անցաւ Լիքանան, Սուրիա, Պաղեստին ապա հաստատուեցաւ Եգիպտոս, ուր կը մնար առանձնացած ի Հելլուան, զրական աշխատութիւններու, մասնաւորաբար Թարգմանութիւններու տուած ինքզինքը :

Ոսկան Պէյի մահով կ'անհետանայ տիպար հայ մը, եւ եւրոպական կաղապարներու ենթակայ միտք մը, որ իր ստանձնած գործերուն գիտէր բերել խղճամիտ ու բժախնդիր խնամք ու մեծհոգութիւն :

ՍԻՈՆ յանուն Նորին Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հօր եւ Սրբոց Թաղոբանց բովանդակ Միաբանութեան, իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ազգային այս կորուստին առիթով, եւ կը բերէ իր սրտագին յարգանքը Ս. Աթոռոյ երախտաւոր այս մեծ հայուն :

